

Številka: 1812-10/19-46/458
Kranj, dne 12.3.2019

Ga. Mojca Rozman, ravnateljica
Osnovna šola dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica
Savska c. 10
4264 Bohinjska Bistrica

Svet staršev OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica

Spoštovana gospa ravnateljica, spoštovani starši,

na nas ste se obrnili v zvezi s problemom s podančicami, ki se je pojavil na vaši šoli in vrtcu. Navajate, da naj bi bilo v nekaterih razrednih skupnostih okuženih več kot 60 % otrok in pozivate k sprejemu ustreznih ukrepov.

Želimo vas obvestiti, da stanje uradnih prijav enterobioze (infestacija s podančicami), ki smo jih do danes prejeli na Območno enoto Kranj NIJZ zaenkrat nikakor ne izkazuje navedenih razsežnosti. Enterobioza je v skladu z Zakonom o nalezljivih boleznih (ZNB-UPB1, Ur. l. RS, št. 33/2006) v Republiki Sloveniji obvezno prijavljiva bolezen.

Zato smo tudi zdravstveni službi ZD Bohinj odsvetovali množično zdravljenje vseh otrok in učencev OŠ in vrtca v Bohinju ter njihovih svojcev. Taka nekritična uporaba zdravil za zdravljenje infestacije s podančico ni podprta z dokazi, poleg tega lahko vodi v zaplete in ustvarjanje odpornosti na zdravilno učinkovino. Strokovna priporočila za zdravljenje enterobioze priporočajo zdravljenje okuženih in njihovih družinskih članov, ker se okužba znotraj družine zlahka širi.

Mebendazol, učinkovina v Vermoxu®, ki se uporablja za zdravljenje okužb s podančico, ima kratko razpolovno dobo (le nekaj ur) in zato deluje le na tiste odrasle gliste, ki se v času zaužitja zdravila nahajajo v črevesu gostitelja. Ker je zelo verjetno, da se ob zaužitju prvega ciklusa zdravljenja v črevesju gostitelja nahajajo tudi jajčeca, ki jih je gostitelj že zaužil, a se še niso razvila v odrasle živali, je potrebno zdravljenje po 14 dneh ponoviti.

Ker pa je v okolju osebe, ki je okužena s podančicami, lahko količina jajčec zelo velika (ena oplojena samica lahko izleže do 10.000 jajčec), je IZJEMNEGA pomena za preprečitev nadaljnjega prenosa in ponovitev temeljito in natančno čiščenje bivalnega okolja, tako doma, kot tudi v šoli oz. vrtcu, že takoj isti dan, kot se vzame Vermox.

Tudi kasneje je potreben poostren higienski režim v okolju bolnika, kot tudi dosledna skrb za osebno higieno. Jajčeca se namreč nahajajo v okolici zadnjične odprtine, od koder se prenašajo na perilo, posteljnino, brisače in druge predmete v bolnikovem okolju. Skratka, jajčeca je nujno odstraniti. Če se tega ne stori, zelo hitro pride do ponovne infestacije z jajčeci iz okolja. Na njih

Vermox ne bo deloval in zato lahko takoj po zaužitju zdravila pride do ponovne okužbe in težave se čez nekaj tednov ponovijo.

Za preprečevanje nadaljnjih prenosov in ponovitev težav je torej BISTVENEGA pomena osebna higiena in temeljito čiščenje bivalnega okolja. Že samo s temi ukrepi je mogoče v veliki meri obvladovati širjenje, saj imajo odrasle samice, ki so sposobne odlagati jajčeca, življenjsko dobo do približno dva meseca. Če torej oseba ne bi zaužila nobenih novih jajčec, bi odrasle živali s časom propadle in bi okužba izvenela tudi brez zdravljenja z zdravili.

Po drugi strani samo zdravljenje z zdravili nikakor ne zadošča za obvladovanje nadaljnjega širjenja, saj se glavni rezervoar za nadaljnje širjenje okužb nahaja v okolju in se ga da uničiti le s pravilnim in temeljitim čiščenjem. Kot je že opisano zgoraj, zdravljenje z Vermoxom® na ta rezervoar nima nobenega učinka.

Zato še enkrat apeliramo na vse starše in šolo, da razumete, da morajo biti ukrepi načrtovani tako, da bomo z njimi dosegli želeni učinek. Množično zdravljenje z zdravilom bi ustvarilo le neko lažno varnost in brez dodatnih ukrepov v okolju ne bi prekinilo nadaljnjega prenosa in ponovitev okužb.

Z zaposlenimi v ZD Bohinj smo se dogovorili, da zdravljenje z Vermoxom® prejmejo vsi, ki imajo okužbo s podančico laboratorijsko potrjeno, ter vsi, ki imajo klinične težave skladne s to okužbo. Zdravljenje prejmejo tudi vsi družinski člani navedenih oseb. Vsi morajo zdravljenje v enakem odmerku ponoviti čez 14 dni. Če ima vaš otrok težave, ki bi lahko kazale na okužbo s podančico (najbolj značilen znak je srbež okoli zadnjika, predvsem ponoči), se obrnite na svojega osebnega zdravnika.

Kot rečeno, pa je za zaustavitev širjenja okužb ključno in nujno izvajanje ukrepov, ki so opisani v nadaljevanju, zato vas prosimo, da se jih natančno držite.

OSEBNA HIGIENA:

- temeljito umivanje rok s toplo tekočo vodo po uporabi stranišča, po menjavi plenice, pred pripravo ali uživanjem hrane,
- čiščenje in striženje nohtov na rokah,
- dnevno prhanje (ne kopanje), priporoča se jutranje prhanje,
- odrasli morajo otroka nadzorovati in opominjati, da ne grize nohtov ali sesa prstov in se ne praska v okolici zadnjika ali med nogami.

POOSTRENO IZVAJANJE SPLOŠNE HIGIENE V BIVALNEM OKOLJU (čiščenje prostorov, pranje perila, preoblačenje):

- prostore, kjer se zadržuje bolnik, še posebej pozorno pa sanitarne prostore, je potrebno dnevno sesati, zračiti, čistiti,
- za čiščenje lahko uporabljamo običajna čistilna sredstva,
- dnevno je potrebno očistiti predmete, ki jih bolnik stalno uporablja oziroma se jih dotika (igrača, pribor za osebno higieno, kljuke, stikala, pipe itd.),
- po čiščenju prostorov si temeljito umijemo roke,
- perilo in posteljnino peremo in/ali sušimo na visokih temperaturah (nad 55°C),

- plišaste igrače operemo v stroju; če je možno, naj jih okuženi otroci v času zdravljenja ne uporabljajo,
- priporoča se nošenje oprijetega spodnjega perila, tudi ponoči,
- spodnje perilo in pižamo menjavamo dnevno,
- vsak član družine naj ima svojo brisačo za po kopanju, ki jo operemo po vsaki uporabi,
- brisače za roke menjamo in operemo vsak dan,
- posteljnino v času zdravljenja menjamo vsaj dvakrat na teden,
- perila, preprog, igrač... ne otresamo, ker se jajčeca lahko širijo v okolico.

Ključnega pomena je, da se bivalno okolje temeljito očisti že prvi dan zdravljenja.

Viri:

<https://www.cdc.gov/parasites/pinworm/biology.html>

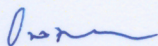
<http://www.nijz.si/sl/podancice>

<https://emedicine.medscape.com/article/225652-treatment#showall>

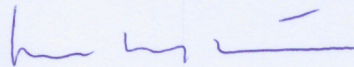
V našem skupnem interesu je, da se čimprej zaustavi nadaljnje širjenje okužb s podančico na šoli in v vrtcu in zato še enkrat lepo prosimo za vaše razumevanje in sodelovanje. Na voljo smo vam tudi za morebitna dodatna vprašanja.

Lepo pozdravljeni,

Kristina Orožen, dr. med.,
specialistka za javno zdravje

Doc. dr. Irena Grmek Košnik, dr. med.,
Spec. Klinične mikrobiologije in javnega zdravja
Vodja Delovne skupine za nalezljive bolezni OE Kranj NIJZ

V vednost:

- Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije Območna enota Kranj (gaber.sustarsic@gov.si)
- Občina Bohinj (obcina@bohinj.si)
- ZD Bohinj (milena.tolar@zd-bohinj.si)